

Afgørelse om Energinets metode for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet

RESUMÉ

Forsyningstilsynet har i denne sag vurderet, om Energinet skal anmelde en metode for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet, til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningsloven. Forsyningstilsynet har også vurderet, om Forsyningstilsynet kan godkende, at Energinet kan tage metoden i brug.

Energinet fremsender 9. december 2020 en metode for lokal fleksibilitet til Forsyningstilsynet. Energinet oplyser i et notat af 9. december 2020, at metoden for lokal fleksibilitet udgør en tilføjelse til det eksisterende regulerkraftmarkedet, og at metoden skal sikre mulighed for en markedsmæssig afhjælpning af lokale flaskehalse i driftssituationen.

Metoden finder anvendelse over for danske aktører, og metoden indskrives i Energinets dokumenter for henholdsvis Prækvalifikation af anlæg og aggregerede porteføljer (til levering af systemydelse), og Udbudsbetingelser for systemydelse til levering i Danmark.

Energinet skal ifølge metoden, på dagen før driftsdøgnet, melde om forventede flaskehalse. Leverandørerne af lokal fleksibilitet kan herefter indsende bud i det eksisterende regulerkraftmarked med en tilføjelse af den geografiske kode for anlæg, der er beliggende i en geografisk afgrænset zone.

Energinet anfører i notatet af 9. december 2020 om metoden for lokal fleksibilitet, at anmeldelses- og godkendelseskravene efter elforsyningsloven kun angår Energinets metoder for fastsættelse af priser og betingelser for netbrugernes benyttelse af transmissionsnettet, og at Energinet ikke skal anmelde metoden for lokal fleksibilitet til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningsloven. Energinet bemærker dog samtidig, at Energinet fremsender den aktuelle metode efter gældende praksis til Forsyningstilsynet.

Forsyningstilsynet vurderer, at den aktuelle metode for lokal fleksibilitet efter sit eget indhold klart og tydeligt udgør "priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet" i sammenhæng med elforsyningslovens anmeldelses- og godkendelseskrav. Forsyningstilsynet finder herefter, at Energinet ikke har haft det fornødne grundlag for at tage forbehold over for eller at undlade at anmelde denne metode til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningsloven.

Forsyningstilsynet bemærker, at det blotte udtryk "anvendelse" ifølge elforsyningslovens anmeldelses- og godkendelseskrav er neutralt og bredt favnende. Forsyningstilsynet

finder dertil, at der ikke er de fornødne holdepunkter i lovgivningens ordlyd eller i forarbejder til lovgivningen for en indskrænkende fortolkning af elforsyningsloven, hvorefter det kun er Energinets metoder for netbrugernes benyttelse af det kollektive eltransmissionsnet, der er omfattet af anmeldelses- og godkendelseskrav efter elforsyningsloven.

Energinet oplyser i notatet af 9. december 2020 om det materielle indhold af metoden, at lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet som udgangspunkt håndteres ved beordring af nedregulering i dag, da der ikke findes andre muligheder i dag. Energinet skal efter elforsyningsloven sikre en omkostningseffektiv tilvejebringelse af ydelser på langt sigt ved i videst muligt omfang at skabe rammer for transparente, ikke-diskriminerende og teknologineutrale markeder (markedsgørelse).

Energinet ønsker med metoden at anvende det eksisterende regulerkraftmarked til lokal nedregulering af produktion eller opregulering af forbrug. Ved at tilføje en specifik geografisk placering til bud i regulerkraftmarkedet opnås mulighed for lokal op- og nedregulering. De specifikke geografiske placeringer er nærmeste transformestation i eltransmissionsnettet.

Handlen med lokal fleksibilitet, procedurerne og kommunikationen kan implementeres med det eksisterende markedssetup og med tilgængelige tekniske løsninger.

Energinet anfører, at metoden for lokal fleksibilitet giver et økonomisk incitament til regulerbare anlæg i områder med lokale flaskehalse til at stille deres fleksibilitet til rådighed i efterspurgte perioder og dermed mulighed for, at de kan realisere værdien af deres geografiske placering. Metoden giver også nye forbrugs- og produktionsanlæg incitamenter til at installere fjernstyring og mulighed for regulering af effektoutput eller -optag.

Forsyningstilsynet vurderer, at metoden lever op til elforsyningslovens krav om, at Energinet skal markedsgøre anskaffelsen af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed ved at skabe et marked for lokal fleksibilitet inden for det eksisterende regulerkraftmarked. Metoden giver også et økonomisk incitament til deltagelse i markedet for lokal fleksibilitet.

Forsyningstilsynet vurderer endvidere, at metoden for lokal fleksibilitet lever op til elforsyningslovens krav om gennemsigtighed. Metoden er således udviklet i tæt samarbejde med markedsaktører m.v. i en åben proces. Metoden indskrives endvidere i de kendte og eksisterende dokumenter, der lægger rammerne for markedsaktørers deltagelse i levering af systemydelse, og at Energinets konkrete anskaffelse vil ske gennem åbne udbud. Forsyningstilsynet vurderer således, at de enkelte budgivere vil kunne gennemskue baggrunden for Energinets udvælgelse af de enkelte bud.

Forsyningstilsynet vurderer endelig, at udbudsbetingelsernes bestemmelser er ikke-diskriminerende, idet de ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige leverandører, så længe disse er i stand til at opfylde de tekniske krav m.v., der kræves, for at kunne levere en lokal fleksibilitetsydelse. Forsyningstilsynet bemærker, at de fastsatte krav er baseret på objektive, tekniske krav, der er gældende for alle potentielle bydere ved det pågældende udbud. Kravene skal sikre, at alle potentielle leverandører af lokal fleksibilitet kan levere den ønskede ydelse på en måde, der opfylder Energinets behov.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet finder, at metoden for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet ifølge Energinets notat af 9. december 2020 efter sit indhold udgør priser og betingelser for anvendelse af eltransmissionsnettet, som Energinet uden forbehold skulle have anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Forsyningstilsynet godkender metoden for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse ifølge Energinets notat til Forsyningstilsynet den 9. december 2020.

Afgørelsen er truffet i medfør af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Energinet uden forbehold skulle have anmeldt metoden for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet (metoden for lokal fleksibilitet) til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Den aktuelle metode for handel med lokal fleksibilitet etablerer en markedsbaseret mulighed for at håndtere lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet.

Forsyningstilsynet vil derfor vurdere metoden i forhold til de materielle kriterier, hvorefter

- Energinet efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16, skal anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerheden og til brug for at udføre sit hvern.
- Energinet efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, skal anvende gennemsigtige og ikke-diskriminerende metoder ved anskaffelse af energi til brug for at udføre sit hvern.

SAGENS HİDTİDİGE FORLØB OG SAGENS VÆSENTLİGSTE AKTER

Energinet anmeldte den 9. december 2020 en metode for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i transmissionsnettet (vedlagt som bilag 1).

Metoden er udviklet i en arbejdsgruppe drevet af Energinet og Dansk Energi og testet i et pilotprojekt på Lolland. Energinet har på baggrund af testen udarbejdet en evalueringsrapport - "Notat om Handel med lokal fleksibilitet" (vedlagt som bilag 4). Energinet har foretaget mindre ændringer i metoden på baggrund af testen.

Forsyningstilsynet sendte metoden i offentlig høring i perioden 27. januar 2021 - 19. februar 2021 og modtog høringssvar fra Ørsted (vedlagt som bilag 2) og Dansk Energi (vedlagt som bilag 3).

Energinet angav i notatet af 9. december 2020, at metoden ikke skulle anmeldes og godkendes af Forsyningstilsynet efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, men at Energinet fremsendte metoden for lokal fleksibilitet efter gældende praksis til Forsyningstilsynet.

Energinet tog samtidig forbehold for retten til at agere i overensstemmelse med Energinets vurdering og partshøringssvar af 27. november 2020 til udkast til Forsyningstilsynets afgørelse om afvisning af Energinets anmeldelse af en metode for udveksling af frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering (mFRR) mellem budområderne Vestdanmark (DK1) og Østdanmark (DK2) via den elektriske Storebæltsforbindelse¹, når retsstillingen (efter elforsyningslovens § 73 a) var blevet endeligt afklaret.

Energinet gengav herefter i notatet af 9. december 2020 om lokal fleksibilitet det væsentligste af indholdet af Energinets partshøringssvar af 27. november 2020 til mFRR-udvekslingsmetoden.

Forsyningstilsynet skrev til Energinet den 15. januar 2021 (bilag 5), at Forsyningstilsynet var opmærksom på, at Energinet i notatet af 9. december 2020 havde anført, at Forsyningstilsynet ikke skulle behandle og godkende den beskrevne metode efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Forsyningstilsynet fandt på baggrund af Energinets redegørelse i notatet af 9. december 2020 for indholdet af metoden for lokal fleksibilitet dog grundlag for at træffe en procesledende beslutning om at tage Energinets notat af 9. december 2020 om metoden for lokal fleksibilitet under behandling som en metodeanmeldelse betragtet efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Forsyningstilsynet meddelte samtidig, at Forsyningstilsynet som led i en endelig materiel vurdering og afgørelse af sagen også ville vurdere og træffe en særskilt begrundet delafgørelse, om metoden er omfattet af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, eller ej.

Forsyningstilsynet havde et udkast til afgørelse af 9. juni 2021 i partshøring hos Energinet for perioden 9. juni - 23. juni 2021. Energinet fremkom med et partshøringssvar af 23. juni 2021 (bilag 7).

BAGGRUND

Energinet er som transmissionssystemoperatør for det danske eltransmissionsnet bl.a. ansvarlig for, at der er balance mellem produktion og forbrug i det danske elsystem døgnet rundt. Energinet har også ansvaret for den danske elforsyningsikkerhed, hvorved forstås sandsynlighed for, at der er elektricitet til rådighed for forbrugerne, når den efterspørges. Energinet køber derfor systemydelse² for at sikre sig adgang til de resourcer, som er nødvendige for at sikre en stabil og sikker drift af elsystemet.

¹ Denne sag kan tilgås via <https://forsyningstilsynet.dk/el/afgoerelser/afgoerelse-om-afvisning-af-energinets-anmeldelse-af-metode-om-udveksling-af-kapacitet-via-den-elektriske-storebaeltsforbindelse>

² Systemydelser er nærmere omtalt i afsnittet "Energinets indkøb af systemydelser" side 6

Det fremgår af lov nr. 704 af 8. juni 2018 om ændring af bl.a. elforsyningslovens §§ 27 og 27 a, der trådte i kraft den 1. juli 2018, at der skal ske en yderligere markedsføring af systemydelser, samt at Energinet skal udarbejde en årlig behovsvurdering herfor.

Systemansvarsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 2245 af 29. december 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.) er udstedt med hjemmel i bl.a. elforsyningslovens § 27 d, der blev indført i sammenhæng med andre ændringer af elforsyningsloven ved den omtalte lov nr. 704 af 8. juni 2018.

Energinet skal herefter så vidt muligt anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerheden. Lovforarbejderne til elforsyningslovens § 27 a, i lovforslag nr. L 165 af 28. februar 2018 til lov nr. 704 af 8. juni 2018, udtrykker dertil en forventning om, at Energinets anvendelse af markedsbaserede metoder fremover vil reducere Energinets behov for tvangsbaseerede indgreb i elmarkedet.

Energinet skal således sikre en omkostningseffektiv tilvejebringelse af ydelser på langt sigt ved i videst muligt omfang at skabe rammer for transparente, ikke-diskriminerende og teknologineutrale markeder. Energinet skal endvidere anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, som Energinet bruger til at udføre sit hverv som systemansvarlig virksomhed.

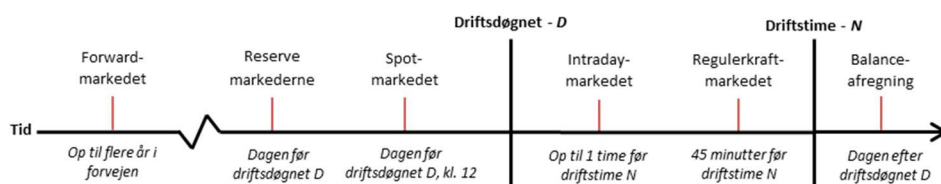
ENERGINETS INDKØB AF SYSTEMYDELSER

Elmarkedet er opdelt i en række (handels)vinduer frem mod driftstimen, dvs. timen for forbrug. Når driftstimen starter, overtager Energinet som transmissionssystemoperatør (TSO) ansvaret for at håndtere eventuelle ubalancer ved at aktivere reserver.

Det afgørende for at elsystemets stabilitet er, at der hele tiden er balance mellem produktion og forbrug. Frem mod driftstimen kan der opstå ubalancer i forhold til de produktionsplaner, som markedsaktørerne har indsendt til Energinet. Ændringer i forbrug og produktion påvirker således balancen i systemet og forårsager frekvensafvigelse i elnettet.

Elmarkederne, herunder handelsvinduerne fremgår nedenfor af figur 1.

FIGUR 0.1 | ELMARKEDERNE

Systemydelser er opdelt i reserver (kapacitet og energi) og systembærende egenskaber – for at kompensere for ubalancer, som det ikke har været muligt for aktørerne at af-dække i markedet forinden, dvs. intraday-markedet, eller for ubalancer opstået på grund af uforudsigelige hændelser.

Reserver opdeles i reservekapacitet og reserveenergi. Førstnævnte sikrer rådigheden af kapacitet, mens reserveenergien angår selve aktiveringen af reserven. Reservekapacitet indkøbes således for at opretholde sikker drift af elsystemet, så Energinet har sikkerhed for, at de nødvendige ressourcer er til rådighed, når behovet opstår.

Systembærende egenskaber bruges som en samlebetegnelse for en række forskellige ydelser.

Energinet skal hvert år opgøre det samlede behov for reserver og balanceringsydelser. Det opgøres i rapporten "Behovsvurdering for systemydelser"³. Rapporten indeholder også oplysninger om, hvilke ydelser der er markedsgjort, og hvordan de bidrager til elsystemet. Energinet vil fremover også angive behovet for lokal fleksibilitet i specificerede lokale områder i overensstemmelse med metoden for handel med lokal fleksibilitet.

Regulerkraft er manuelle reserver som har en aktiveringstid på op til 15 minutter, der afregnes efter pay-as-clear (marginal prissætning). Disse reserver anskaffes i regulerkraftmarkedet, som er et fælles nordisk balancemarked. Nedregulering forstås i elmarkedet som en reduktion af energien i nettet, dvs. enten en reduktion af produktion eller en forøgelse af forbrug. Opregulering er det modsatte.

Specialregulering er en regulering, hvor den normale prisrækkefølge ikke nødvendigvis følges, og hvor aktiveringen ikke bliver prissættende for balanceprisen. Specialregulering anvendes for at sikre, at reguleringer udført på grund af nettekniske forhold ikke påvirker regulerkraftmarkedet og derved ubalanceprisen. Nettekniske forhold opstår enten på grund af flaskehalse i eget net, ved flaskehalse i transmissionsnettet i nabo-områder, eller ved test og uvarslet afprøvning af reserveanlæg. Regulerkraftbud, der anvendes til specialregulering, afregnes som pay-as-bid. Specialregulering kan også anvendes i tilfælde af afhjælpende tiltag og dermed være reguleret efter elforsyningslovens § 27 c, stk. 2, der skal afregnes efter metoden for cost plus.

METODENS INDHOLD

Energinet skal udbygge eltransmissionsnettet i samme hastighed som udbygningen af den vedvarende energiproduktion og forbrug. Det er ikke altid muligt – lovgivningsmæssigt og teknisk – at udbygge eltransmissionsnettet hurtigt nok til at dække behovet. Det giver flaskehalsproblemer i eltransmissionsnettet, som ikke kan håndteres via de eksisterende elmarkeder. Ved at regulere lokal produktion og forbrug er det muligt at håndtere sådanne flaskehalsproblemer.

³ Den seneste rapport "Behovsvurdering for systemydelser 2021" kan findes her: <https://energi-net.dk/EI/Systemydelser/Projekter-og-samarbejde/Markedsgoerelse-og-behovsvurdering> .

Flaskehalsproblemer i eltransmissionsnettet løses i dag med beordring af nedregulering af produktionen, da der på nuværende tidspunkt ikke eksisterer andre alternativer. Energinet har nedskrevet reglerne og håndtering af beordring i notatet "Begrænsninger af produktion i distributionsnettet af hensyn til begrænsninger i transmissionsnettet - proces ml. TSO og DSO" af 1. februar 2021. Notatet vedlægges som bilag 6.

Energinet ønsker at anvende det eksisterende regulerkraftmarked til lokal nedregulering af produktion eller opregulering af forbrug. Ved at tilføje en specifik geografisk placering til bud i regulerkraftmarkedet opnås mulighed for lokal op- og nedregulering. De specifikke geografiske placeringer er nærmeste transformerstation i eltransmissionsnettet.

Metoden bygger på, at handlen med lokal fleksibilitet, procedurerne og kommunikationen kan implementeres med det eksisterende markedssetup og med de tekniske løsninger, der er til rådighed i dag. Metoden må forventes at blive justeret efterfølgende, idet løsningen på sigt skal koordineres med andre kommende værktøjer til håndtering af lokale flaskehalse. Løsningen skal ligeledes koordineres med implementeringen af fælles europæiske markeder for balanceringsenergi.

Leverandører af lokal fleksibilitet indsender bud i det eksisterende regulerkraftmarked med en tilføjelse af den geografiske kode for anlæg beliggende i den geografisk afgrænsede zone. Leverandørerne ved på baggrund af stamdataregisteret under hvilke transformerstation i eltransmissionsnettet deres anlæg hører til (i fejlsituationer kan der kobles om i nettet og netstrukturen kan ændre sig).

Kontrolcenteret i Energinet aktiverer fleksibiliteten og overvåger nettet. Hvis aktiveringen ikke har den ønskede effekt, aktiveres yderligere fleksibilitet. I sådan en situation vil Energinet kontrollere aktiveringer for om den ønskede mængde rent faktisk har været leveret.

De lokale bud aktiveres som specialregulering med pay-as-bid prissætning, dog med marginalprisen på regulerkraftmarkedet som minimum. Det vil sige, at aktiveringen ikke påvirker regulerkraftmarkedet og derved bliver prissættende for balanceprisen

Energinet anfører i notat af 9. december 2020, at metoden for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af flaskehalse i eltransmissionsnettet giver et økonomisk incitament til regulerbare anlæg i områder med lokale flaskehalse til at stille deres fleksibilitet til rådighed i efterspurgte perioder, når Energinet Elsystemansvar årligt udmelder et forventet behov for lokal fleksibilitet i den årlige behovsvurdering.

Metoden giver også nye forbrugs- og produktionsanlæg incitamenter til at installere fjernstyring og mulighed for regulering af effekt output og/eller optag. I relation til udvælgelse af placering for nye produktionsanlæg i områder med behov for lokal nedregulering vil den aktuelle metode for lokal fleksibilitet reducere den negative påvirkning i forhold til egen kontrol over anlæggets drift, idet metoden giver mulighed for frivilligt at tilbyde sin fleksibilitet, og dermed højst sandsynligt undgå at blive mødt af beordringer eller mindre omfanget heraf.

Metoden medfører et økonomisk incitament til at placere anlægget i det område, hvor et sådant behov foreligger, da anlægget kan tilbyde sin fleksibilitet til markedet. For regulerbare forbrugsanlæg i områder med behov for lokal nedregulering. Sideløbende projekter i Energinet og distributionsselskaberne omkring tidstariffer, netprodukter og begrænset netadgang vil også påvirke incitamentet i forhold til udvælgelse af placeringer for nye anlæg.

Deltagelse i markedet

Det er alene regulerbare anlæg, som kan leve op til kravene for reguleringen og informationsudveksling, der kan deltage i handelen med lokal fleksibilitet. Det skal eftervises i en test, at anlægget kan regulere efter kravene (jf. nedenstående afsnit), og at reguleringen kan aktiveres via fjernstyring af den balanceansvarlige aktør. Dokumentation skal sendes til Energinet på samme vis som ved prækvalifikation til at levere kapacitetsreserver.

Reguleringskrav

Al produktion og forbrug, som deltager i buddene for lokal fleksibilitet, skal have en rampehastighed⁴ fordelt lineært mellem 5 og 15 minutter af den nominelle anlægskapacitet ved ned- og opregulering. Rampen for ned- og opregulering kan ske ved at regulere flere mindre enheder enkeltvis med en passende forsinkelse imellem, så der tilnærmelsesvis fås en rampe mellem 5 og 15 minutter.

Dette reguleringskrav skyldes systemmæssige årsager med henblik på at undgå store spændingsvariationer i distributionsnettene på grund af hurtige lokale op- og nedreguleringer af store mængder produktion og forbrug (viklingskoblerne/spændingsreguleringen er manuel mange steder i distributionsnettet).

Kommunikation

Energinet vil hvert år udmelde et forventet årligt behov for lokal fleksibilitet for specifikke geografiske områder i behovsvurderingen for systemydelse.

Energinet vil på samme måde udmelde behov for lokal fleksibilitet for specifikke geografiske områder svarende til transformestationer i eltransmissionsnettet dagen før driftsdøgnet på baggrund af prognoser og forventede lokale belastninger i nettet.

Distributionsselskabet i et berørt område kan meddele, at Energinet ikke kan aktivere lokal fleksibilitet i overensstemmelse med den markedsbaserede løsning, ved revision, flaskehalssituationer eller i fejlsituationer i distributionsnettet. I disse tilfælde aktiveres proceduren for beordring af lokal nedregulering i distributionsnettet i samarbejde med Energinet og netselskabet.

Ved pludseligt opståede netudfordringer i distributionsnettet i driftsøjeblikket iværksætter distributionsselskaberne deres nøddriftsprocedurer.

⁴ Rampehastighed (op eller ned) udtrykker, hvor hurtigt der skal kunne tilføres eller reduceres el til nettet.

Ved store og hyppige aktiveringer af lokal fleksibilitet via metoden for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af flaskehalse i eltransmissionsnettet får distributionsselskaberne brug for en anden løsning, hvis noget går galt, f.eks. installering af overvågning om natten og automatiske processer i distributionsnettet (en såkaldt state-estimator) til spændingsreguleringer og automatiske koblinger. Større og hyppigere reguleringer via markedet for lokal fleksibilitet øger behovet for flere automatiske processer for distributionsselskaberne, da det bliver svært at overskue driften manuelt.

Distributionsselskaberne har altid mulighed for at meddele Energinet, at den markedsbaserede aktivering af lokal fleksibilitet ikke er mulig.

Energinets behov for lokal fleksibilitet har for 2019 og 2020 næsten udelukkende været i forbindelse med revisioner forbundet til et produktionsdomineret område, hvor der har været sammenfald med blæsende vejr og/eller solskin. Behovet er således meget begrænset på nuværende tidspunkt, men det forventes at stige med integrationen af yderligere decentral produktionskapacitet af vedvarende energi, men ikke i en grad, hvor Energinet anser det for problematisk for distributionsnettene.

Proces for handel med lokal fleksibilitet

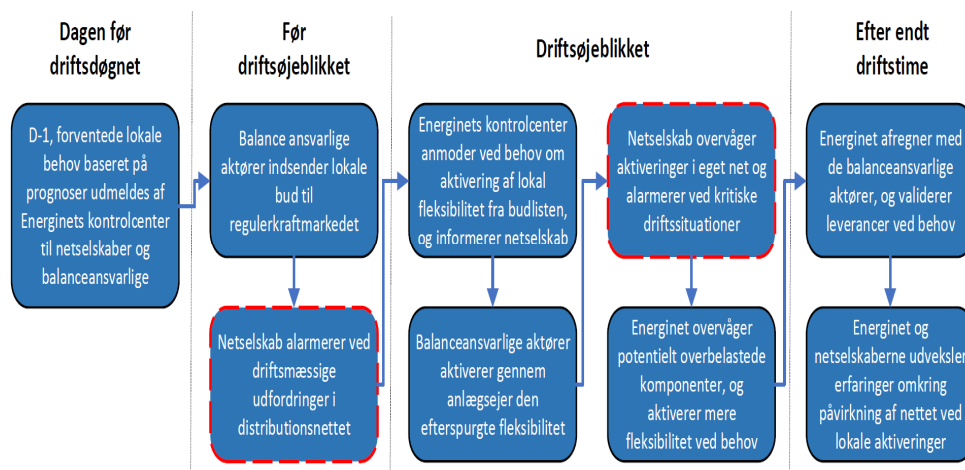
Den konkrete proces for handel med lokal fleksibilitet er, at Energinet dagen før driftsdøgnet udmelder de forventede flaskehalse pr. mail. Det berørte distributionsselskab kan meddele, at Energinet ikke kan aktivere lokal fleksibilitet i overensstemmelse med den markedsbaserede løsning. Sker dette, aktiveres proceduren for beordring af lokal nedregulering i distributionsnettet. Distributionsselskabet har under hele processen mulighed for at meddele Energinet, at nødproceduren skal anvendes ved udfald eller fejl.

Leverandører af lokal fleksibilitet indsender bud i det eksisterende regulerkraftmarked med en tilføjelse af den geografiske kode for anlæg beliggende i den geografisk afgrænsede zone. Leverandørerne ved på baggrund af stamdataregisteret, under hvilken transformerstation i eltransmissionsnettet deres anlæg hører til (i fejlsituationer kan der kobles om i nettet, og netstrukturen kan ændre sig).

Kontrolcenteret i Energinet aktiverer fleksibiliteten og overvåger nettet. Hvis aktiveringen ikke har den ønskede effekt, aktiveres yderligere fleksibilitet. Energinet vil i sådan en situation kontrollere aktiveringer for, om den ønskede mængde rent faktisk har været leveret.

Proceduren er vist nedenfor i figur 2.

FIGUR 2 | SIMPEL TIDSLINJE FOR HANDLINGER AF DE FORSKELLIGE AKTØRER FRA DAGEN FØR DRIFTSDØGNET TIL EFTER ENDT DRIFTSTIME

Kilde: Energinet

Den eksisterende beordringsmetode⁵ anvendes som nødprocedure, hvis aktiveringer af lokale bud ikke kan løse flaskehalsproblematikken alene eller i fejlsituationer. Derudover anvendes beordringsmetoden, hvis aktiveringerne ikke reagerer/kan reagere tidsnok.

De lokale bud aktiveres som specialregulering med pay-as-bid prissætning, dog med marginalprisen på regulerkraftmarkedet som minimum. Den balanceansvarlige aktør skal logge effektmålinger for de aktiverede anlæg på minimum minuts opløsning. Hvis data for den planlagte/prognosticerede produktion/forbrug kun findes med højere opløsning kan dette anvendes - dog maksimalt på 15 minutters opløsning.

Handel med lokal fleksibilitets påvirkning af regulerkraftmarkedet

Metoden for handel med lokal fleksibilitet vil efter Energinets vurdering ikke påvirke prissætningen på regulerkraftmarkedet betydeligt.

Anlæg, der før er blevet aggregeret udelukkende på baggrund af marginalpris, som nu vil blive aggregeret med andre lokale anlæg med varierende omkostninger i forhold til levering af fleksibilitet, vil potentielt blive budt ind til en højere pris.

På regulerkraftmarkedet sætter det dyreste anlæg normalt prisen for et aggregeret bud. Grundet den lave minimumsgrænse for regulerkraftbud på 5 MW - og kommende på 1 MW ved implementering af de internationale platforme for balancering i det kontinentale Europa og i Norden - vil denne forøgelse i budpriser være meget begrænset. Det skyldes, at behovet for at aggregere anlæg er relativt lille og vil reduceres i fremtiden, når behovet for lokal fleksibilitet forøges.

⁵ Begrænsninger af produktion i distributionsnettet af hensyn til begrænsninger i transmissionsnettet - proces ml. TSO og DSO

Derudover vil afregningsprincippet for specialregulering, pay-as-bid, gøre, at regulerkraftbud indmeldt med henblik på en lokal aktivering vil inkludere faste udgifter i forbindelse med leverancen for fleksibiliteten i budprisen. Da et lokalt bud lige så vel kan aktiveres som et almindeligt bud til balancering af prisområdet, kan dette påvirke prisen på regulerkraftmarkedet ved massiv indmelding af lokale bud.

Energinet forventer dog ikke, at behovet for lokale aktiveringer vil få en størrelse, der kan give påvirke marginalprisen for balancering eller elforsyningssikkerheden. Hertil kommer, at det kun vil være muligt for anlæg beliggende i det geografiske afgrænsede område at deltage i den lokale regulering, hvilket ligeså er en meget begrænset mængde af den samlede anlægssportefølje i Danmark.

Energinet anfører, at det eneste tilfælde, hvor elforsyningssikkerheden potentielt påvirkes, er i forhold til den residualt tilgængelige mængde regulerkraftbud. Energinet vurderer, at der i en tænkt situation med et stort lokalt behov for nedregulering, og tilsvarende i en situation med et massivt behov for opregulering i prisområdet, vil være et forøget behov for opregulering i den resterende del af prisområdet med et "1-til-1-forhold".

Den nuværende dimensionering af opreguleringsreserve kan derfor teoretisk set blive udfordret i ekstreme situationer med samtidige flaskehalse på udlandsforbindelser og udfald.

Energinet anser ikke tilstrækkeligheden for nedreguleringsbud for udfordret, da metoden for handel med lokal fleksibilitet tværtimod vil øge incitamentet til deltagelse på regulerkraftmarkedet.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet har som led i Forsyningstilsynets behandling af sagen vurderet, hvem der kan anses som sagens part(er).

Forsyningstilsynet anser Energinet Elsystemansvar A/S (CVR nr. 39314959) som part i sagen i forvaltningsretlig forstand

Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at Energinet Elsystemansvar A/S som sit forretningsområde bl.a. har systemansvaret for det indenlandske eltransmissionsnet, hvilket tillige er anvendelsesområdet for den aktuelle metode for lokal fleksibilitet.

Forsyningstilsynet lægger dertil vægt på, at en afgørelse om metoden for lokal fleksibilitet giver Energinet Elsystemansvar A/S ret og pligt til at anvende metoden i forhold til det indenlandske kollektive eltransmissionsnet.

Forsyningstilsynet lægger i den sammenhæng til grund, at Myndighedsenheden hos Energinet, som er en del af Energinets koncern-moderselskab som selvstændig offentlig virksomhed (SOV) (CVR nr. 28980671), er partsrepræsentant for Energinet Elsystemansvar A/S.

PARTSHØRING OG OFFENTLIG HØRING

OFFENTLIG HØRING OVER ENERGINETS NOTAT OM LOKAL FLEKSIBILITET

Forsyningstilsynet har haft Energinets notat af 9. december 2020 om metoden for lokal fleksibilitet i offentlig høring i perioden 27. januar 2021 - 19. februar 2021, hvor Ørsted og Dansk Energi afgav høringssvar. Høringssvarene er vedlagt som bilag 2 og 3. Begge høringssvar er positive over for Energinets metode for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet.

Ørsted anfører herudover, at den overordnede konkurrence og omkostningseffektivitet i regulerkraftmarkedet er afhængig af aktørernes muligheder for at sammensætte portefølgebud. Portefølgebuddene sammensættes af assets på forskellige lokationer i et prisområde med samme omkostningsprofil, eller med komplementære tekniske egenskaber, for på den måde at stille med de største volumener og mest attraktive priser i regulerkraftmarkedet. Det er derfor vigtigt, at Energinet afgrænser anvendelsen af lokationsinformation i form af "geotags" til konkrete og afgrænsede situationer, hvor der opstår et lokalt behov, og ikke på sigt gør lokationsinformation til et generelt krav i regulerkraftmarkedet.

Energinet har udviklet metoden for lokal fleksibilitet i en arbejdsgruppe drevet af Energinet og Dansk Energi. Arbejdsgruppen blev dannet på baggrund af en åben invitation til balanceansvarlige, netselskaber, anlægsejere og interesseorganisationer. I arbejdsgruppen deltog fire netselskaber, to balanceansvarlige, en anlægsejer samt Energinet og Dansk Energi.

Den metode, arbejdsgruppen foreslog, er blevet testet i et pilotprojekt på Lolland, og der er foretaget mindre ændringer i metoden på baggrund af testen. Energinet oplyser, at der generelt har været bred enighed om metoden for lokal fleksibilitet.

Ud over den åbne invitation til deltagelse i pilotprojektet er de danske aktører blevet oplyst om projektets forløb i publikationen "Notat om Handel med lokal fleksibilitet", der er vedlagt som bilag 5, samt på de åbne møder for leverandører af systemydelser Energinet afholder.

PARTSHØRING OG OFFENTLIG HØRING OVER UDKAST TIL AFGØRELSE

PARTSHØRING OVER UDKAST TIL AFGØRELSE

Forsyningstilsynet har haft udkast til afgørelse af 9. juni 2021 i partshøring hos Energinet for perioden 9. juni - 23. juni 2021. Energinet fremkom med et partshøringssvar af 23. juni 2021 (bilag 7), der alene angår sagens punkt, om Energinet skal anmelde metoden for lokal fleksibilitet til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a.

De væsentligste hovedpointer fra Energinets partshøringssvar af 23. juni 2021, og Forsyningstilsynets stillingtagen til Energinets partshøringssvar fremgår nedenfor af Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen.

OFFENTLIG HØRING OVER UDKAST TIL AFGØRELSE

Forsyningstilsynet har haft udkast til afgørelse af 9. juni 2021 i offentlig høring for perioden 9. juni - 23. juni 2021. Der fremkom ikke nogen høringssvar.

RETSGRUNDLAG

LOV OM ELFORSYNING (LOVBEKENDTGØRELSE NR. 984 AF 12. MAJ 2021)

ELFORSYNINGSLovens § 27 A, STK. 1, OG STK. 2, 1. PKT.

Efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 1, har Energinet ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf. Efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., skal Energinet anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerheden. Elforsyningslovens § 27 a, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt., har følgende ordlyd:

§ 27 a. Energinet har ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf.

Stk. 2. Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder.

§ 27 a, stk. 1-2, blev indsat i elforsyningsloven ved lov nr. 704 af 8. juni 2018 på baggrund af det foregående lovforslag nr. L 165 af 28. februar 2018. Før fremsættelsen af lovforslaget var et udkast til lovforslag i høring fra 17. november til 15. december 2017.

I Energi-, Klima- og Forsyningsministeriets høringsnotat af 26. januar 2018⁶ til udkast til lovforslaget i høring anføres det i relation til de markedsbaserede metoder:

Sekretariatet for Energitilsynet hører gerne, om Energistyrelsen måtte se et behov for at præcisere spørgsmålet om tilsynsforpligtelse og -kompetence i relation til de "markedsbaserede metoder", som Energinet skal anvende efter den foreslåede § 27, stk. 4 [nu § 27 a, stk. 2 (red.)], i elforsyningsloven. Det kunne således være relevant, hvis det i bestemmelsen eller bemærkningerne dertil blev præciseret, hvorvidt disse metoder vil skulle godkendes af Energitilsynet i medfør af elforsyningslovens § 73 a, [...].

Ministeriet bemærkede bl.a. følgende hertil:

Det kan bekræftes, at de markedsbaserede metoder, som Energinet skal anvende efter den foreslåede § 27, stk. 4, i elforsyningsloven, vil skulle godkendes af Energitilsynet i medfør af elforsyningslovens § 73 a. Kravet om anvendelse af markedsbaserede metoder fremgår allerede af lov om elforsyning § 28, stk. 1, nr. 16, og af Kommissionens forordning om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer (SOGL). Det forventes endvidere, at Energitilsynet vil skulle godkende Energinets metode for regulerede priser, som skal udarbejdes i overensstemmelse med Energistyrelsens fastsatte regler herom. Dette vil blive uddybet i bemærkningerne til lovforslaget.

⁶ Høringsnotat (bilag 1) til lovforslag nr. 165 af 28. februar 2018 (Energi-, Klima- og Forsyningsministeriets brev af 28. februar 2018 til Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg om høring af udkast til lovforslag, høringsnotat af 26. januar 2018 fra Energi-, Klima- og Forsyningsministeriets departement og Energistyrelsen (kollektivt, ministeriet) til udkast til lovforslag samt de enkelte organisationers høringssvar)

Herudover fremgår følgende af de almindelige bemærkninger 3.1 og 3.2 i lovforslag nr. L 165 af 28. februar 2018:

I dag sætter Energinet niveauet for elforsyningssikkerheden i form af et konkret mål som en del af sit ansvar for at opretholde elforsyningssikkerheden. Dette modvirker efter Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets vurdering udførelsen af et effektivt tilsyn på området, herunder af at niveauet for elforsyningssikkerhed planlægges opretholdt på den mest omkostningseffektive måde.

[...]

På baggrund af anbefalingerne fra El-reguleringsudvalget og ministeriets overvejelser ovenfor foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om elforsyning, hvor det fremgår, at ministeren har det overordnede ansvar for elforsyningssikkerheden, og at ministeren fastsætter niveauet, som Energinet har ansvaret for at overvåge og opretholde. En tydelig ramme for planlægning og varetagelse af elforsyningssikkerheden vil understøtte et effektivt tilsyn med Energinets metoder for at fremskrive elforsyningssikkerheden, deres vurdering af behovet for foranstaltninger til opretholdelsen af niveauet og deres udgifter og investeringer til at opretholde niveauet for elforsyningssikkerheden samt gevinsterne herefter.

[...]

[...] medlemsstaterne, de kompetente myndigheder og systemoperatørerne [...] ved udarbejdelse af vilkår, betingelser og metoder, skal anvende proportionalitetsprincippet og princippet om ikke-diskrimination, sikre gennemsigtighed, anvende princippet om optimering mellem den højeste samlede effekt for de laveste samlede omkostninger for alle involverede parter, og sikre, at Energinet så vidt muligt anvender markedsbaserede mekanismer til at sikre netsikkerheden og -stabiliteten. Energitilsynet skal godkende vilkår, betingelser og metoder, før de kan finde anvendelse.

Bemærkningerne i lovforslagets § 1, nr. 10, til elforsyningslovens § 27 a nævner dertil:

[...] Energinet skal [...] i medfør af § 28, stk. 2, nr. 16, i elforsyningsloven anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, den anvender til at udføre sit hverv. § 28, stk. 2, nr. 16, gennemfører artikel 15, stk. 6, i [direktiv 2009/72/EF] (eldirektivet). Det fremgår således af eldirektivets artikel 15, stk. 6, at transmissionssystemoperatører anvender gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at dække energitab og reservekapacitet i deres system, når de udøver denne aktivitet. Det følger af den foreslåede nyaffattelse af § 27 a, stk. 2, 1. pkt., at ved anskaffelse af energi og andre ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, anvender Energinet markedsbaserede metoder.

[...]

Med andre ydelser forstås ydelser og tjenester, der sikrer, at de kritiske egenskaber er til stede i systemet, herunder spændingsregulering, inert, kortslutningseffekt og dødstart.

[...]

Anvendelse af markedsbaserede metoder vil i videst muligt omfang reducere Energinets behov for tvangsbase- rede indgreb.

ELFORSYNINGSLovens § 28, stk. 2, nr. 16

Efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, skal Energinet anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, som Energinet anvender til at udføre virksomhedens hverv. Elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, har følgende ordlyd:

§ 28. [...].

Stk. 2. Energinet skal udføre følgende opgaver:

[...]

16) Anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, den anvender til at udføre sit hverv.

§ 28, stk. 2, nr. 16, blev oprindeligt indsat som § 28, stk. 2, nr. 13, i elforsyningsloven ved lov nr. 494 af 9. juni 2004 for at gennemføre artikel 11, stk. 6-7, direktiv 2003/54/EF i dansk ret. Det forudgående lovforslag nr. L 236 af 21. april 2004 til lov nr. 494 af 9. juni 2004 indeholder bl.a. følgende bemærkninger til elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 13:

Det foreslås [...], at den systemansvarlige virksomhed ifølge [§ 28,] stk. 2, nr. 13, skal anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelsen af den energi, den anvender til at udføre sit hverv. Forslaget har til formål at gennemføre eldirektivets artikel 11, stk. 6 og 7.

ELFORSYNINGSLovens § 51, stk. 1, 1. pkt.

Elforsyningslovens § 51, stk. 1, 1. pkt., fastsætter bl.a., at klima-, energi- og forsyningsministeren fører tilsyn med, at Energinet og virksomhedens helejede datterselskaber overholder bestemmelserne i elforsyningsloven og i EU's elmarkedsforordning. Elforsyningslovens § 51, stk. 1, 1. pkt., har følgende ordlyd:

§ 51. Klima-, energi- og forsyningsministeren fører tilsyn med overholdelsen af vilkårene i bevillingerne samt med den virksomhed, som Energinet og denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet udøver i medfør af lov om elforsyning, regler udstedt i medfør af loven og bestemmelser indeholdt i eller udstedt i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet.

ELFORSYNINGSLovens § 73 A, stk. 1

Efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, skal Forsyningstilsynet godkende kollektive elforsyningsvirksomheders metoder for fastsættelse af priser og betingelser for at anvende transmissions- og distributionsnet. Elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, har følgende ordlyd:

§ 73 a. Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

§ 73 a, stk. 1, blev indsat i elforsyningsloven ved lov nr. 494 af 9. juni 2004. Følgende fremgår bl.a. af de bemærkninger i nr. L 236 af 21. april 2004, der angår § 73 a, stk. 1:

Det følger af eldirektivets artikel 20 om tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne, at medlemsstaterne skal sikre, at tarifferne eller de metoder, de er

baseret på, er godkendt forud for deres ikrafttræden af den relevante regulerende myndighed, jf. eldirektivets artikel 23. Det følger også af artikel 20, at metoderne skal offentliggøres, inden de træder i kraft. Med § 73 a udmøntes disse direktivkrav i elforsyningsloven.

Bestemmelsen i § 73 a indebærer, at den systemansvarlige virksomhed og transmissions- og netvirksomheder skal udarbejde en redegørelse for, hvilke metoder der påtænkes anvendt ved fastsættelsen af betingelser og vilkår, herunder tariffer, for anvendelse af transmissions- og distributionsnet. Formålet er at sikre, at metoderne er i overensstemmelse med elforsyningslovens bestemmelser. Der skal blandt andet redegøres for, hvilke overvejelser, der ligger bag forskelle i tariffer som følge af forbrugeres og netbrugeres forskellige karakteristika. For den systemansvarlige virksomhed skal der endvidere redegøres for, hvorledes det forventede provenu fra tariffer, gebyrer etc. relaterer sig til selskabernes omkostninger.

Forpligtelsen til at anmelde de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for adgang til transmissionsnet, omfatter også metoder til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for tilvejebringelse af balanceringsydelse, jf. direktivets [direktiv 2003/54/EF (red.)] artikel 11. Når der, i modsætning til direktivet, ikke fastsættes en særskilt bestemmelse i loven herom, skyldes det, at balanceringsydelse er en integreret del af den systemansvarlige virksomhedsopgaver og således kan betragtes som omfattet af stk. 1. På samme måde gælder, at Energitilsynets tilsyn med, at den systemansvarlige virksomheds og transmissionsvirksomhedernes priser og betingelser er rimelige, jf. elforsyningslovens § 77, også omfatter balanceringsydelse. Redegørelsen for metoderne anmeldes til Energitilsynet, jf. den nye § 76, stk. 1, nr. 1. Metoderne skal godkendes af Energitilsynet og offentliggøres af virksomhederne, før tariffer og betingelser fastsæt efter metoderne kan træde i kraft.

BEKENDTGØRELSE NR. 2245 AF 29. DECEMBER 2020 OM SYSTEMANSVARLIG VIRKSOMHED OG ANVENDELSE AF ELTRANSMISSIONSNETTET M.V. (SYSTEMANSVARSBEKENDTGØRELSEN)⁷

Systemansvarsbekendtgørelsens § 19, stk. 1, gentager hovedreglen ifølge elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., hvorefter Energinet skal anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe energi og andre ydelser.

Systemansvarsbekendtgørelsens § 19, stk. 2, nr. 1-3, indeholder visse processuelle og materielle hovedprincipper for, at Energinet efter objektive kriterier er fritaget, eller i kraft af Forsyningstilsynets særskilte tilladelse kan blive fritaget, for at anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe specifikke typer af energi og andre ydelser.

Systemansvarsbekendtgørelsens § 19, stk. 1 og stk. 2, nr. 1-3, har følgende ordlyd:

§ 19. Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, anvender Energinet markedsbaserede metoder, jf. § 27 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om elforsyning.

Stk. 2. Kravet i stk. 1 om anskaffelse af energi og andre ydelser via markedsbaserede metoder, finder ikke anvendelse på:

⁷ En ny systemansvarsbekendtgørelse, nr. 1067 af 28. maj 2021, træder som hovedregel i kraft 1. juli 2021, og hvorved § 19, stk. 1 og 2, nr. 1-3, fra bekendtgørelse nr. 2245 af 29. december 2020 med et uændret indhold videreføres som § 28, stk. 1 og 2, nr. 1-3, i bekendtgørelse nr. 1067 af 28. maj 2021

- 1) ydelser der dækkes via fuldt integrerede netkomponenter,
- 2) på ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, hvis Forsyningstilsynet har meddelt fritagelse herfra, jf. § 20, eller
- 3) på andre ydelser, som ikke er mulige at markedsføre, og som ikke er ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser eller balanceringsydelser.

BEKENDTGØRELSE NR. 1068 AF 25. OKTOBER 2019 OM ENERGI- OG FORSYNINGSTILSYNETS OPGAVER OG BEFØJELSER

Bekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 5, og § 4, stk. 1, indeholder bestemmelser, hvorefter Energistyrelsens på ministerens vegne udøver det retlige tilsyn med Energinets overholde af elforsyningsloven, for så vidt angår denne kompetence ikke er uddelegeret til Forsyningstilsynet. Bekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 5, og § 4, stk. 1, er sålydende:

§ 3. Hvor klima-, energi- og forsyningsministeren i henhold til nedenstående lovgivning tillægges beføjelser, jf. dog § 4 samt §§ 7-16, udøver Energistyrelsen disse beføjelser på ministerens vegne samt modtager underretning og materiale på vegne af ministeren, for så vidt disse beføjelser ikke er delegeret til Forsyningstilsynet:

[...]

- 5) Lov om elforsyning.

§ 4. Hvor klima-, energi- og forsyningsministeren i henhold til lovene nævnt i § 3 er tillagt beføjelser til at fastsætte regler, udøver Energistyrelsen disse beføjelser på ministerens vegne, for så vidt disse beføjelser ikke er delegeret til Forsyningstilsynet.

DEN REGULERENDE MYNDIGHEDS KOMPETENCER TIL AT GODKENDE METODER M.V. IFØLGE EL-MARKEDSDIREKTIVERNE

Ifølge lovforarbejderne til elforsyningslovens § 73 a i lovforslag nr. L 236 af 21. april 2004 indsættes § 73 a i elforsyningsloven for at gennemføre regler fra artikel 20, jf. artikel 23, i direktiv 2003/54/EF. Inklusive regler, hvorefter tariffer eller de metoder, som tarifferne er baseret på, skal være regulatorisk godkendt forud for, at tarifferne/metoderne kan tages i brug.

Lovforarbejderne til elforsyningslovens 73 a angiver dertil en sammenhæng mellem regulatorisk kompetence til at godkende metoder for balanceringsydelser og den materielle bestemmelse for balanceringsydelser i artikel 11 i direktiv 2003/54/EF. Artikel 11, stk. 6-7, i direktiv 2003/54/EF blev oprindeligt gennemført i § 28, stk. 2, nr. 13, og er senest ved lov nr. 577 af 4. maj 2015 indplaceret som § 28, stk. 2, nr. 16, i elforsyningsloven.

Artikel 11, stk. 6-7, artikel 20, stk. 1, og artikel 23, stk. 2, litra a-b, i direktiv 2003/54/EF er siden videreført og udbygget,

- først i artikel 15, stk. 6-7, artikel 32, stk. 1, og artikel 37, stk. 6, litra a-c, i direktiv 2009/72/EF, og

- senest i artikel 40, stk. 4, litra a-b, jf. artikel 40, stk. 1, litra i, samt artikel 6, stk. 1, og artikel 59, stk. 7, litra a-c, i direktiv 2019/944.

Bestemmelserne har hver især følgende ordlyd:

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2003/54/EF AF 26. JUNI 2003 OM FÆLLES REGLER FOR DET INDRE MARKED FOR ELEKTRICITET OG OM OPHÆVELSE AF DIREKTIV 96/92/EF*Artikel 11*

[...]

6. Transmissionssystem-operatører anvender gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at dække energitab og reservekapacitet i deres system, når de udøver denne aktivitet.

7. De regler for balancering af elektricitetssystemet, som transmissionssystemoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for transmissionssystemoperatørens ydelse af de pågældende tjenester skal fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 23, stk. 2, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.

Artikel 20

1. Medlemsstaterne skal sikre, at der indføres en ordning for tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne, som bygger på offentliggjort tariffer, som gælder alle privilegerede kunder, og som anvendes objektivt og uden at diskriminere mellem systembrugere. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne og de metoder, som de er baseret på, er godkendt forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 23, og at disse tariffer - og metoderne, hvor kun disse godkendes - offentliggøres, inden de træder i kraft.

Artikel 23

[...]

2. De regulerende myndigheder skal have ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af i det mindste de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, inden de træder i kraft, for:

a) tilslutning og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer. Tarifferne eller metoderne skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettens levedygtighed

b) tilvejebringelse af balanceringsydelser.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2009/72/EF AF 13. JULI 2009 OM FÆLLES REGLER FOR DET INDRE MARKED FOR ELEKTRICITET OG OM OPHÆVELSE AF DIREKTIV 2003/54/EF*Artikel 15*

[...]

6. Transmissionssystem-operatører anvender gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at dække energitab og reservekapacitet i deres system, når de udøver denne aktivitet.

7. De regler for balancering af elektricitetssystemet, som transmissionssystemoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse

med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for transmissions-systemoperatørens ydelse af de pågældende tjenester fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 37, stk. 6, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres

Artikel 32

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at der indføres en ordning for tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne, som bygger på offentliggjorte tariffer, der gælder for alle privilegerede kunder, og som anvendes objektivt og uden forskelsbehandling mellem systembrugerne. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er beregnet efter, er godkendt forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 37, og at disse tariffer - og metoderne, hvor kun disse godkendes - offentliggøres, inden de træder i kraft.

Artikel 37

[...]

6. De regulerende myndigheder har ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af i det mindste de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, i tilstrækkelig god tid inden de træder i kraft, for:

- a) tilslutning og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer eller metoderne herfor. Disse tariffer eller metoder skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettenes levedygtighed
- b) tilvejebringelse af balanceringsydelser, som leveres på den mest økonomiske måde og giver passende incitamenter til netværksbrugere, så de kan balancere deres input og resultater. Balanceringsydelserne skal leveres på en rimelig og ikke-diskriminerende måde og være baseret på objektive kriterier, og
- c) adgang til grænseoverskridende infrastruktur, herunder procedurer for fordeling af kapacitet og styring af overbelastning.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/944 AF 5. JUNI 2019 OM FÆLLES REGLER FOR DET INDRE MARKED FOR ELEKTRICITET OG OM ÆNDRING AF DIREKTIV 2012/27/EU

Artikel 6

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at der indføres en ordning for tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne, som bygger på offentliggjorte tariffer, der gælder for alle kunder, og som anvendes objektivt og uden forskelsbehandling mellem systembrugerne. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er beregnet efter, er godkendt i overensstemmelse med artikel 59 forud for deres ikrafttræden, og at disse tariffer - og metoderne, hvor kun disse godkendes - offentliggøres, inden de træder i kraft.

Artikel 40

1. Hver transmissions-systemoperatør er ansvarlig for:

- i) at anskaffe systemydelser med henblik på at sikre driftssikkerhed

[...]

4. Ved udførelsen af den i stk. 1, litra i), omhandlede opgave anskaffer transmissions-systemoperatører balanceydelser i overensstemmelse med følgende:

- a) gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og markedsbaserede procedurer
- b) effektiv deltagelse af alle kvalificerede elektricitetsvirksomheder og markedsdeltagere, herunder markedsdeltagere, der tilbyder energi fra vedvarende energikilder, markedsdeltagere, der deltager i fleksibelt elforbrug, operatører af energilageranlæg og markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering.

Med henblik på første afsnit, litra b), fastsætter de regulerende myndigheder og transmissionsystemoperatører i tæt samarbejde med alle markedsdeltagere tekniske krav for deltagelse på disse markeder på grundlag af disse marketers tekniske karakteristika.

Artikel 59

[...]

7. De regulerende myndigheder har, [...], ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af i det mindste de nationale metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, i tilstrækkelig god tid inden de træder i kraft, for:

- a) tilslutning og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer eller metoderne herfor. Disse tariffer eller metoder skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettenes levedygtighed
- b) tilvejebringelse af systemydelser, som leveres på den mest økonomiske måde og giver passende incitamenter til netværksbrugere, så de kan balancere deres input og resultater; sådanne systemydelser skal leveres på en rimelig og ikkeforskelsbehandlende måde og være baseret på objektive kriterier, og
- c) adgang til grænseoverskridende infrastrukturer, herunder procedurer for fordeling af kapacitet og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere og begrunde, om Energinet uden forbehold skulle have anmeldt metoden for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet ifølge Energinets notat af 9. december 2020 til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Forsyningstilsynet skal dernæst vurdere og begrunde, om den aktuelle metode for lokal fleksibilitet kan godkendes efter de materielle kriterier for, at Energinets metoder for anskaffelse af energi og andre ydelser skal være markedsbaserede, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, som nævnt i elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

VURDERING AF ANMELDELSSES- OG GODKENDELSESKRAV FOR METODEN

Energinet bemærker i notatet af 9. december 2020 om metoden for lokal fleksibilitet på den ene side, at Energinet fremsender metoden for lokal fleksibilitet efter *gældende praksis* til Forsyningstilsynet.

Energinet tager i samme notat på den anden side *forbehold* for retten til at agere i overensstemmelse med Energinets vurdering og partshøringssvar af 27. november 2020 til udkast til Forsyningstilsynets afgørelse om afvisning af Energinets anmeldelse af en

metode for udveksling af manuelle reserver (mFRR) mellem DK1 og DK2 via den elektriske Storebæltsforbindelse, når retsstillingen (efter elforsyningslovens § 73 a) er blevet endeligt afklaret.

Forsyningstilsynet må herefter konstatere, at Energinet i notatet af 9. december 2020 ikke fremkommer med en entydig stillingtagen til det principielle spørgsmål, om metoden for lokal fleksibilitet omfattes af anmeldelses- og godkendelseskrav efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Forsyningstilsynet må i dette tilfælde inddrage og forholde sig til, at Energinet i notatet af 9. december 2020 om metoden for lokal fleksibilitet anfører, at anmeldelses- og godkendelseskravene efter at elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, kun angår Energinets metoder for fastsættelse af priser og betingelser for netbrugernes benyttelse af transmissionsnettet, og at Energinet ikke skal anmelde metoden for lokal fleksibilitet til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

VURDERING AF ANMELDESESPLOIGT I FORHOLD TIL METODENS INDHOLD

Forsyningstilsynet konstaterer, at Energinet har anført i notat af 9. december 2020 om metoden for lokal fleksibilitet, at Forsyningstilsynet efter ordlyden af og lovforarbejderne til elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, i lovforslag nr. L 236 af 21. april 2004 til lov nr. 494 af 9. juni 2004, alene er tillagt kompetence til at godkende Energinets metoder for fastsættelse af priser og betingelser for netbrugernes benyttelse af transmissionsnettet, og ikke Energinets metoder for Energinets egen benyttelse af transmissionsnettet.

Energinet peger herved på, at lovforarbejderne til elforsyningslovens § 73 a henviser til, at elforsyningslovens 73 a gennemfører artikel 20 i direktiv 2003/54/EF om tariffer og metoder for tredjeparts adgang til transmissionsnet.

Energinet bemærker også, at Energinets indkøb af balanceringsenergi til håndtering af lokale flaskehalse i transmissionsnettet ikke udgør "priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet" ifølge ordlyden af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, og at Forsyningstilsynet ikke er kompetent efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, til at godkende den aktuelle metode for lokal fleksibilitet. Energinet finder herefter, at Energinet kan tage den aktuelle metode i brug uden Forsyningstilsynets godkendelse.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet i notat af 9. december 2020 om metoden for lokal fleksibilitet selv beskriver indholdet og virkningen af metoden bl.a. således:

Metoden udgør en tilføjelse til det eksisterende regulerkraftmarked, der skal sikre mulighed for en markedsræssig afhjælpning af lokale flaskehalse i driftssituationen.

Metoden finder anvendelse over for danske aktører, og metoden indskrives i Energinets dokumenter for henholdsvis Prækvalifikation af anlæg og aggregerede porteføljer (til levering af systemydelser), og Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark.

Metoden indebærer, at det eksisterende regulerkraftmarked anvendes til lokalt at nedregulere produktion eller at opregulere forbrug. Ved at tilføje en specifik geografisk placering til bud i regulerkraftmarkedet opnås mulighed for lokal op- og nedregulering. De

specifikke geografiske placeringer er nærmeste transformstation i eltransmissionsnettet. Nedregulering forstås i elmarkedet som en reduktion af energien i nettet, dvs. enten en reduktion af produktion eller en forøgelse af forbrug. Opregulering er det modsatte.

Energinet skal dertil ifølge metoden, på dagen før driftsdøgnet, melde om de forventede flaskehalse. Leverandørerne af lokal fleksibilitet kan herefter indsende bud i det eksisterende regulerkraftmarked med en tilføjelse af den geografiske kode for anlæg, der er beliggende i en geografisk afgrænset zone.

Forsyningstilsynet vurderer, at der er tale om en metode for en markedsføring af håndteringen af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet, der som udgangspunkt håndteres ved beordring af nedregulering i dag. Metoden tjener således til at afhjælpe sådanne lokale flaskehalse i transmissionsnettet og fastlægger de krav og betingelser, markedsaktørerne skal opfylde for at deltage i markedet for lokal fleksibilitet.

Forsyningstilsynet finder på denne baggrund, at metoden for lokal fleksibilitet efter sit eget indhold klart og tydeligt udgør "priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet" ifølge ordlyden af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Forsyningstilsynet finder ligeledes med henvisning til Energinets egen beskrivelse af metoden for lokal fleksibilitet i notat af 9. december 2020, at de pågældende fleksibilitetsydelser i faktisk-fysisk forstand er inden for området for balancerings- og systemydelser, og som efter lovforarbejderne til elforsyningslovens § 73 a er omfattet af anmeldelses- og godkendelseskravene ifølge bestemmelsen.

Forsyningstilsynet vurderer også, at det blotte udtryk "anvendelse" ifølge ordlyden af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, er neutralt og bredt favnende, og at hverken ordlyden af eller lovforarbejderne til elforsyningslovens § 73 a understøtter en indskrænkende fortolkning af denne bestemmelse, hvorefter det kun er Energinets metoder for netbrugernes benyttelse af det kollektive eltransmissionsnet, der er omfattet af anmeldelses- og godkendelseskravene efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, og i forhold til Energinets henvisning til omtale i lovforarbejderne til elforsyningslovens § 73 a til artikel 20 i direktiv 2003/54/EF om tariffer og metoder for tredjeparts adgang til transmissionsnet, at lovforarbejderne til elforsyningslovens § 73 a også henviser til direktivets artikel 23 om regulatorisk godkendelseskompetence, og at det er "disse direktivkrav", dvs. både artikel 20 og 23 fra direktivet, der ses afspejlet i elforsyningslovens § 73 a. Direktivets artikel 23, stk. 2, litra a, fastsætter herunder nærmere regulatorisk godkendelseskompetence for, i bred forstand, "tilslutning og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer".

Forsyningstilsynet finder dertil at kunne konstatere, at den aktuelle metode for lokal fleksibilitet ikke er omfattet af de særlige fritagelsesgrunde fra hovedreglen for markedsføring af Energinets anskaffelser af energi og andre ydelser ifølge elforsyningslovens § 27 a, stk. 1, 2. pkt., og af de deraf afledte anmeldelses- og godkendelseskrav for fritagelserne m.v., efter systemansvarsbekendtgørelsens § 19, stk. 2, nr. 1-2 eller 3.

Energinet bemærker i notat af 9. december 2020 om metoden for lokal fleksibilitet og i partshøringssvaret af 23. juni 2021, at Energinet har ansvaret for at sikre den danske

elforsynings sikkerhed, jf. elforsyningslovens § 27 a, stk. 1, og at Energinets påtænkte indkøb af lokal fleksibilitet sker for at sikre en stabil og sikker drift af det danske elsystem.

Energinet bemærker dertil, at Energinets egen anvendelse af eltransmissionsnettet og indkøb af balanceringsenergi til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet til eget brug er et nødvendigt led i opfyldelsen af Energinets forpligtelse til at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerheden efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 1.

Energinet finder, at Energinet i denne sammenhæng ikke er omfattet af Forsyningstilsynets tilsyn med Energinet i form af tilsynets godkendelse af Energinets anmeldte metoder, men er omfattet af ministerens tilsyn med Energinet efter elforsyningslovens § 51, stk. 1. Dette tilsyn er uddelegeret til Energistyrelsen i medfør af § 3, stk. 1, nr. 5, i bekendtgørelse nr. 1068 af 25. oktober 2019 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser⁸.

Forsyningstilsynet bemærker, at en sådan uddelegering af beføjelser ikke kan ske, hvis beføjelserne er delegeret til Forsyningstilsynet, jf. § 4 i bekendtgørelse nr. 1068 af 25. oktober 2019 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Forsyningstilsynet bemærker endvidere, at lovforarbejderne til elforsyningslovens §§ 27 og 27 a i form af de almindelige bemærkninger 3.1 og 3.2 i lovforslag nr. L 165 af 28. februar 2018 til lov nr. 704 af 8. juni 2018 angiver som et overordnet formål med loven, at der skal fastsættes en tydelig ramme for Energinets planlægning og varetagelse af elforsynings sikkerheden for dermed at understøtte et effektivt tilsyn med Energinets

- metoder for at fremskrive elforsynings sikkerheden,
- vurdering af behovet for tiltag til at opretholde niveauet for elforsynings sikkerhed og
- udgifter og investeringer til at opretholde niveauet for elforsynings sikkerhed.

Ministeren er herved kompetent efter elforsyningslovens § 27 til at fastsætte niveauet for elforsynings sikkerhed, som Energinet skal opretholde efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 1. Energinet skal dertil årligt vurdere behovet for systemydelse til at understøtte elforsynings sikkerheden, og hvorefter Energinet så vidt muligt skal udbyde de enkelte systemydelser markeds mæssigt efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt.

Ministeriet udtalte dertil i høringsnotatet til det udkast til lovforslag, der efterfølgende blev fremsat som lovforslag nr. L 165 af 28. februar 2018, at de markedsbaserede metoder, som Energinet skal anvende efter den bestemmelse, der blev affattet som elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, skal godkendes af Energitilsynet efter elforsyningslovens § 73 a.

Forsyningstilsynet finder ikke, at Energinets ansvar for at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 1, og Energistyrelsens tilsyn med Energinet efter elforsyningslovens § 51, stk. 1, kan udgøre de fornødne holdpunkter for en indskrænkende fortolkning af anvendelsesområdet for, at Energinet skal anmelde metoder til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73

⁸ Energinet henviser i partshøringsvaret af 23. juni 2019 til den dagældende bekendtgørelse 1512 af 15. december 2017 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser. Den bekendtgørelse blev ophævet ved § 19, stk. 2, i den nugældende bekendtgørelse nr. 1068 af 25. oktober 2019 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser, der trådte i kraft den 1. november 2019, jf. § 19, stk. 2.

a, stk. 1. Forsyningstilsynet er, som nævnt ovenfor, tildelt denne godkendelseskompetence efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, som regulerende myndighed i Danmark som led i gennemførelsen af de skiftende elmarkedsdirektiver i dansk ret.

Forsyningstilsynet vurderer således fortsat - og uagtet det anførte i partshøringssvaret af 23. juni 2021 - at Energinet ikke har haft det fornødne grundlag for at tage forbehold over for eller at undlade at anmelde den aktuelle metode for lokal fleksibilitet til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Forsyningstilsynet konstaterer dertil, at Energinet i notat af 9. december 2020 om metoden for lokal fleksibilitet fremkommer med bemærkninger, der ikke direkte angår elforsyningslovens §§ 27 a, 51, og 73 a, men støtter sig til andre energiretlige retskilder.

Disse andre retskilder m.v. udgøres navnlig af elforsyningslovens § 76, stk. 2, EU's skiftende elmarkedsdirektiver samt bekendtgørelse nr. 1085 af 20. september 2010 om netvirksomheders, regionale transmissionsvirksomheders og Energinets metoder for fastsættelse af tariffer m.v. (Metodebekendtgørelsen).

Forsyningstilsynet er ikke enig i Energinets bemærkninger, støttet på andre retskilder end elforsyningslovens §§ 27 a, 51 og 73 a. Forsyningstilsynet finder det dog ikke relevant ved afgørelsen at forholde sig nærmere til disse af Energinets bemærkninger. Forsyningstilsynet finder således ikke, at bemærkningerne er relevante ved vurderingen af, om metoden for lokal fleksibilitet er omfattet af anmeldelses- og godkendelseskravet efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, og om Forsyningstilsynet kan godkende metoden.

MATERIEL VURDERING AF METODEN FOR LOKAL FLEKSIBILITET

Energinet har efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 1, ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf. Energinet skal dertil efter lovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed.

Det fremgår videre af elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, at Energinet skal anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, som Energinet anvender til at udføre virksomhedens hverv.

Forsyningstilsynet vil på baggrund af ovenstående vurdere, om metoden for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet lever op til kravet i elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., om anvendelse af markedsbaserede metoder til anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed. Forsyningstilsynet vil endvidere vurdere, om metoden for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet lever op til kriterierne om gennemsigtighed og ikke-diskrimination, som fastsat i elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

VURDERING AF, OM METODEN OM MARKEDSBASERET EFTER ELFORSY- NINGSLOVENS § 27 A, STK. 2, 1. PKT., OG § 28, STK. 2, NR. 16

Lokale flaskehalse i transmissionsnettet håndteres som udgangspunkt i dag ved beordring af nedregulering.

Forsyningstilsynet bemærker, at metoden for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet markedsfører håndteringen af sådanne flaskehalse ved at skabe et marked for lokal fleksibilitet inden for det eksisterende regulerkraftmarked. Det må forventes at nedbringe antallet af beordringer.

Ørsteds bemærker i sit høringssvar (bilag 2), at det er vigtigt, at Energinet afgrænser anvendelsen af lokationsinformation i form af "geotags" til konkrete og afgrænsede situationer, hvor der opstår et lokalt behov, og ikke på sigt gør lokationsinformation til et generelt krav i regulerkraftmarkedet. Forsyningstilsynet skal hertil anføre, at metoden for lokal fleksibilitet er en afgrænset metode. En generel anvendelse af lokationsinformation i regulerkraftmarkedet er således ikke omfattet af Forsyningstilsynets aktuelle vurdering og godkendelse.

Forsyningstilsynet bemærker endvidere, at metoden for lokal fleksibilitet indebærer, at regulerkraftmarkedet er udgangspunktet for buddene på lokal fleksibilitet. Lokale bud vil blive aktiveret som specialregulering med pay-as-bid prissætning, dog med marginalprisen på regulerkraftmarkedet som minimum.

Forsyningstilsynet forventer ikke, at fleksibilitetsmarkedet vil have nævneværdig effekt på prissætningen på regulerkraftmarkedet. Forsyningstilsynet bemærker, at det nordiske regulerkraftmarked er meget likvidt og ofte er prissat i forhold til nordisk produktion baseret på vandkraft, som ofte er meget konkurrencedygtigt i forhold til termisk produktion.

Det er endvidere forventningen, at volumen af lokal fleksibilitet normalt er relativt begrænset, jf. bilag 1, hvor Energinet anfører, at lokale problemer kun vil udgøre en mindre del af den samlede budmængde, forventeligt under 1 pct. for hele Danmark i 2021. Lokale bud indgivet som pay-as-bid forventes således ikke at blive prissættende og påvirke regulerkraftmarkedet, uanset at det ikke kan udelukkes, jf. også Energinets eksempler i bilag 1.

Forsyningstilsynet lægger endvidere vægt på, at det kun vil være muligt for anlæg beliggende i det geografiske afgrænsede område, hvor Energinet har udmeldt et behov, at deltage i den lokale regulering. Det vil være en begrænset mængde af den samlede anlægsportefølje i Danmark.

Forsyningstilsynet bemærker herudover, at metoden for handel med lokal fleksibilitet må forventes revideret/ændret inden for en kortere årrække. Energinet anfører således, jf. bilag 1, at metoden må forventes at blive justeret efterfølgende, idet løsningen på sigt skal koordineres med andre kommende værktøjer til håndtering af lokale flaskehalse. Løsningen skal ligeledes koordineres med implementeringen af fælles europæiske markeder for balanceringsenergi.

Metoden giver et økonomisk incitament til regulerbare anlæg i områder med lokale flaskehalse til at stille deres fleksibilitet til rådighed i efterspurgte perioder. Regulerbare anlæg uden styringsmulighed eller mulighed for fjernstyring i området får med etableringen af et marked for lokal fleksibilitet et incitament til installation heraf og efterfølgende

deltagelse i handelen med lokal fleksibilitet. Nye forbrugs- og produktionsanlæg får tilsvarende nye incitamentter til at installere fjernstyring og mulighed for reguleringen af effekt output og/eller optag.

Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at metoden lever op til elforsyningslovens krav om, at Energinet skal markedsføre anskaffelsen af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed, jf. elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., samt at metoden er markedsbaseret, jf. elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

VURDERING AF METODEN EFTER ELFORSYNINGSLovens § 28, STK. 2, NR. 16

Energinet skal efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, Energinet anvender til at udføre sit hverv. Forsyningstilsynet vil i det følgende vurdere, om metoden for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet er gennemsigtig og ikke-diskriminerende.

Gennemsiglighed

Energinets metode for lokal fleksibilitet er udviklet i en arbejdsgruppe drevet af Energinet og Dansk Energi og med deltagelse af interesserede markedsaktører. Metoden er afprøvet i et pilotprojekt på Lolland, hvorefter der er udarbejdet en evalueringsrapport over pilotforsøget, der er offentlig tilgængelig og som er præsenteret og diskuteret på åbne møder for leverandører af systemydelser.

Metoden vil, når den tages i brug, blive indskrevet i Energinets dokumenter for henholdsvis "Prækvalifikation af anlæg og aggregerede porteføljer" til levering af systemydelser og "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark". Disse dokumenter er tilgængelige på Energinets hjemmeside.

Energinets konkrete anskaffelse af lokal fleksibilitet vil ske gennem åbne udbud baseret på de ovennævnte dokumenter, ligesom Energinets forventede behov for lokal fleksibilitet vil blive anført i Energinets årlige behovsvurdering.

Forsyningstilsynet vurderer, at metoden for lokal fleksibilitet lever op til elforsyningslovens krav om gennemsiglighed, jf. elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at metoden er udviklet i tæt samarbejde med markedsaktører m.v. i en åbne proces. Forsyningstilsynet lægger også vægt på, at metoden indskrives i de kendte og eksisterende dokumenter, der lægger rammerne for markedsaktørers deltagelse i levering af systemydelser, og at Energinets konkrete anskaffelse vil ske gennem åbne udbud. Forsyningstilsynet vurderer, at de enkelte budgivere således vil kunne gennemskue baggrunden for Energinets udvælgelse af de enkelte bud.

Ikke-diskrimination

Forsyningstilsynet bemærker, at metoden for lokal fleksibilitet fastlægger rammerne for deltagelse i markedet for handel med lokal fleksibilitet. De fastsatte krav - herunder krav-

ene til den geografiske lokation - er baseret på objektive og tekniske krav, der er gældende for alle potentielle bydere ved det pågældende udbud. Kravene skal sikre, at alle potentielle leverandører af lokal fleksibilitet kan levere den ønskede ydelse på en måde, der opfylder Energinets behov.

Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at udbudsbetingelsernes bestemmelser er ikke-diskriminerende, idet de ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige leverandører, så længe disse er i stand til at opfylde de tekniske krav m.v., der kræves, for at kunne levere en lokal fleksibilitetsydelse. Metoden lever dermed op til kravet om ikke-diskrimination, jf. elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

SAMMENFATTENDE VURDERING

Forsyningstilsynet finder, at Energinets metode for handel med lokal fleksibilitet til håndtering af lokale flaskehalse i eltransmissionsnettet er anmeldelses- og godkendelsespligtig, jf. elforsyningslovens § 73 a.

Forsyningstilsynet vurderer sammenfattende i relation til metodens materielle indhold, at metoden lever op til kravet om, at Energinet skal markedsføre anskaffelsen af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed, jf. elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16, samt at metoden lever op til kravene om at være gennemsigtig og ikke-diskriminerende, jf. elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet kan således godkende metoden.

OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSEN

Forsyningstilsynets afgørelse offentliggøres, jf. elforsyningslovens § 78 b, stk. 1.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021.

Klagen skal være skriftlig og skal være indgivet til klagenævnet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Telefon 72 40 56 00
ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget), og nævnets klagebehandling, fremgår af Energiklagenævnets hjemmeside, www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Carsten Smidt
Direktør